

فلسفه سیاسی آیت الله خامنه‌ای

محسن مهاجرنیا

فهرست

- پیشگفتار ۱۷
- مقدمه ۲۱
- زندگی و شرح حال ۲۹
- دوران تحصیلات ۳۰
- دوران مبارزه سیاسی ۳۲
- در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی ۳۵
- فصل اول: آیین اندیشه ۳۷
- مقدمه ۳۹
- گفتار اول: چارچوب نظری ۴۱
- روش فهم فلسفه سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای چیست؟ ۴۱
- گفتار دوم: مفاهیم اساسی ۵۱
۱. مفهوم و جایگاه سیاست ۵۱
۲. موضوع سیاست ۶۰
۳. فلسفه سیاسی ۶۱
۴. فلسفه سیاسی اسلام یا فلسفه سیاسی اسلامی؟ ۶۸
۵. نسبت فلسفه سیاسی با کلام سیاسی ۷۳

- ۶ مشکلات فلسفه سیاسی در جهان اسلام..... ۷۷
- ۶-۱ عدم گستره عملی سیاسی اجتماعی..... ۷۸
- ۶-۲ مہجوریت فلسفه اسلامی (و سیاسی)..... ۸۰
- ۶-۳ حاشیہ‌نشینیت فیلسوفان سیاسی مسلمان..... ۸۱
- ۶-۴ مجهول‌ماندن فیلسوفان سیاسی..... ۸۲
- ۶-۵ ناتوانی در انتقال مفاهیم فلسفه سیاسی..... ۸۲
- ۶-۶ پیچیدگی متون فلسفی اسلامی..... ۸۴
- ۶-۷ غلبہ ایدہ کفایت فقہ..... ۸۵
- ۶-۸ قدرت ہژمونیک گفتمان فلسفہ سیاسی غربی..... ۸۵
- ۶-۹ تفکیک فلسفہ سیاسی از غایات معنوی..... ۸۶
- ۶-۱۰ یأس از احیای فلسفہ سیاسی اسلام..... ۸۷
- گفتار سوم: مبانی فلسفہ سیاسی..... ۸۹**
۱. مبانی هستی‌شناسی..... ۹۱
- ۱-۱ نقش توحید در ایدئولوژی اسلام..... ۹۳
- ۱-۲ عبادت و اطاعت انحصاری خدا..... ۹۳
- ۱-۳ روح توحید: نفی عبودیت غیرخدا..... ۹۴
- ۱-۴ توحید و نفی طبقات اجتماعی..... ۹۴
- ۱-۵ تأثیر روانی توحید..... ۹۵
۲. مبانی انسان‌شناختی..... ۹۵
۳. مبانی فرجام‌شناسی..... ۱۰۳
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری..... ۱۰۶
- فصل دوم: آیین اجتماع..... ۱۰۹**
- مقدمہ..... ۱۱۱
- گفتار اول: فرد و جامعہ..... ۱۱۳**
۱. ماهیت جامعہ اسلامی..... ۱۱۳
- ۱-۱. تعریف جامعہ اسلامی..... ۱۱۶
- ۱-۲. تعریف جامعہ دینی..... ۱۱۷

- ۱۱۷..... ۱-۳. تعریف جامعه توحیدی
- ۱۱۷..... ۲. جامعه آرمانی اسلامی
- ۱۱۸..... ۳. ویژگی‌های جامعه اسلامی
- ۱۲۰..... ۴. جامعه جاهلی
- ۱۲۲..... جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۱۲۵..... گفتار دوم: دین و سیاست**
- ۱۲۵..... ۱. رابطه دین و سیاست
- ۱۲۹..... ۲. دلایل جدایی دین از سیاست
- ۱۲۹..... ۲-۱. عدم شناخت اسلام
- ۱۲۹..... ۲-۲. ادعای حفظ دین از فساد
- ۱۳۰..... ۲-۳. تبلیغات اسلام آمریکایی
- ۱۳۰..... ۲-۴. مقابله با جنش‌های اسلامی
- ۱۳۱..... ۲-۵. انتقام دشمنان اسلام
- ۱۳۲..... جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۱۳۵..... گفتار سوم: قانون در جامعه**
- ۱۳۵..... ۱. مفهوم و ماهیت قانون
- ۱۳۶..... ۲. قانون تشریحی و قانون تکوینی
- ۱۳۷..... ۳. منشأ قانون
- ۱۴۰..... ۴. ویژگی‌های قانون اسلامی
- ۱۴۰..... ۴-۱. جامعیت و فراگیری
- ۱۴۰..... ۴-۲. ابتناء بر آموزه‌های الهی
- ۱۴۱..... ۴-۳. ابتناء بر عدالت
- ۱۴۱..... ۴-۴. قانون اسلامی مبتنی بر اعتقاد عمومی
- ۱۴۱..... ۴-۵. حافظ حقوق مردم
- ۱۴۲..... ۴-۶. بازتاب واقعیت‌های جامعه
- ۱۴۲..... ۴-۷. محدودکنندگی قانون شرعی
- ۱۴۲..... جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۱۴۵..... گفتار چهارم: عدالت**

۱. چستی عدالت ۱۴۵
۲. دلایل گستردگی مفهوم عدالت ۱۵۰
- ۲-۱. گستردگی عدالت به تناسب ابعاد زندگی ۱۵۰
- ۲-۲. گستردگی در عرصه هستی ۱۵۱
- ۲-۳. گستردگی در اهداف و غایات ۱۵۱
- ۲-۴. گستره زمانی عدالت ۱۵۲
- ۲-۵. اطلاق مفهوم عدالت ۱۵۲
- ۲-۶. گستره استعمالات ۱۵۵
- ۲-۷. گستره ارتباط و انضمامی عدالت ۱۵۵
- ۲-۸. وجود قواعد پیشینی و ضوابط پسینی ۱۵۶
۳. عدالت به مثابه بنیاد اندیشه سیاسی ۱۵۶
۴. نسبت عدالت با مفاهیم همسو ۱۵۹
۵. گونه‌شناسی عدالت ۱۶۳
- ۵-۱. عدالت تکوینی ۱۶۴
- ۵-۲. عدالت تشریحی و تأمینی ۱۶۴
- ۵-۳. عدالت آرمانی ۱۶۵
- ۵-۴. عدالت مقدمه‌ای و ابزاری ۱۶۵
- ۵-۵. عدالت دینی ۱۶۵
- ۵-۶. عدالت حقوقی ۱۶۶
- ۵-۷. عدالت فردی ۱۶۶
- ۵-۸. عدالت اجتماعی ۱۶۷
- ۵-۹. عدالت سیاسی ۱۶۷
- ۵-۱۰. عدالت اقتصادی ۱۶۸
- ۵-۱۱. عدالت خدماتی ۱۶۸
- ۵-۱۲. عدالت رهایی‌بخش ۱۶۸
۶. آسیب‌ها و موانع تحقق عدالت ۱۶۹
- ۶-۱. مشکلات ناشی از زمینه‌های فکری فرهنگی و عینی جامعه ۱۷۰
- ۶-۲. برخورد جاهلانه با عدالت ۱۷۱

- ۳-۶ اغراض شخصی و هوی و هوس ۱۷۲
- ۴-۶ اغراض سیاسی درباره عدالت ۱۷۲
- ۵-۶ حاکمیت تفکر لیبرالیستی ۱۷۳
- ۶-۶ حاکمان آلوده و مستکبر ۱۷۳
- ۷-۶ حاکمیت طاغوت ۱۷۴
- ۸-۶ سرپیچی از قوانین الهی ۱۷۴
- ۹-۶ تبلیغات اغواکننده ۱۷۴
- ۱۰-۶ محیط مغایر با عدالت ۱۷۵
- ۱۱-۶ شکاف بین فقیر و غنی ۱۷۵
- ۱۲-۶ فقدان معنویت ۱۷۶
- ۱۳-۶ غفلت ۱۷۶
- ۱۴-۶ نادیده گرفتن جایگاه آرمانی عدالت ۱۷۷
- ۱۵-۶ عدم اصلاح و تزکیه نفس ۱۷۷
- ۱۶-۶ فقدان همسویی توسعه مادی با عدالت ۱۷۸
- ۱۷-۶ فقدان برنامه اجرایی برای تحقق عدالت ۱۷۸
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۱۷۹
- گفتار پنجم: امنیت در جامعه ۱۸۳**
۱. تعریف امنیت ۱۸۳
۲. ضرورت و اهمیت ۱۸۴
۳. گونه‌شناسی امنیت ۱۸۹
- ۳-۱. امنیت نرم و سخت ۱۸۹
- ۳-۲. امنیت فردی ۱۹۰
۴. امنیت اجتماعی ۱۹۱
- ۴-۱. امنیت شغلی ۱۹۳
- ۴-۲. امنیت اقتصادی ۱۹۳
- ۴-۳. امنیت سیاسی ۱۹۳
- ۴-۴. امنیت قضایی ۱۹۴
۵. امنیت ملی ۱۹۴

۱۹۵.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۱۹۷.....	فصل سوم: آیین شهروندی.....
۱۹۹.....	مقدمه.....
۲۰۱.....	گفتار اول: ماهیت حقوق شهروندی.....
۲۰۱.....	۱. دانش‌واژه شهروند.....
۲۰۶.....	۲. مفهوم حقوق شهروندی.....
۲۰۶.....	۳. جایگاه حقوق شهروندی.....
۲۰۹.....	۴. گونه‌های حقوق شهروندی.....
۲۰۹.....	۴-۱. حقوق مدنی.....
۲۰۹.....	۴-۲. حقوق سیاسی.....
۲۱۰.....	۴-۳. حقوق اجتماعی.....
۲۱۲.....	۵. حقوق شهروندان غیرمسلمان.....
۲۱۳.....	۶. مبانی حقوق شهروندی.....
۲۱۶.....	۷. حق شهروندی در جمهوری اسلامی.....
۲۲۲.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۲۲۵.....	گفتار دوم: کرامت شهروندی.....
۲۲۵.....	۱. الگوی انسان کریم در انسان‌شناسی دینی.....
۲۲۶.....	۱-۱. کرامت ذاتی.....
۲۲۷.....	۱-۲. کرامت اکتسابی.....
۲۲۹.....	۲. وجود دولت کریمه.....
۲۳۱.....	۳. وجود شهروندان کرامت‌طلب.....
۲۳۴.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....
۲۳۷.....	گفتار سوم: آزادی.....
۲۳۷.....	۱. مفهوم آزادی.....
۲۴۶.....	۲. گونه‌شناسی آزادی.....
۲۴۸.....	۲-۱. آزادی حقیقی.....
۲۴۸.....	۲-۲. آزادی ظاهری.....

۳. حدود آزادی ۲۴۹
- ۳-۱. ارزش‌های محدودکننده معنوی ۲۵۰
- ۳-۲. ارزش‌های محدودکننده اخلاقی ۲۵۱
- ۳-۳. ارزش‌های سیاسی ضروری ۲۵۱
- ۳-۴. ارزش‌های محدودکننده اجتماعی ۲۵۲
۴. موانع درونی آزادی ۲۵۲
- ۴-۱. موانع درونی ۲۵۲
- ۴-۲. موانع بیرونی ۲۵۳
۵. نقد آزادی در تفکر لیبرالیستی غرب ۲۵۳
- ۵-۱. تناقض آزادی در فلسفه «خواست انسان» ۲۵۸
- ۵-۲. واقعیت برخلاف فلسفه خواست و اراده ۲۵۸
- ۵-۳. فقدان آزادی واقعی ۲۵۹
- ۵-۴. مخدوش‌بودن مبانی فلسفی آزادی ۲۵۹
- ۵-۵. استفاده ابزاری از آزادی ۲۶۰
- ۵-۶. ضدیت آزادی با آزادی روح و عقل ۲۶۰
- ۵-۷. مخدوش‌بودن قلمرو قانونی آزادی ۲۶۰
- ۵-۸. تحدید آزادی با مرزهای قدرت سیاسی ۲۶۲
- ۵-۹. آزادی جنسی مشکل اساسی غرب ۲۶۲
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۲۶۳
- گفتار چهارم: حق مشارکت ۲۶۵**
۱. مفهوم مشارکت ۲۶۵
۲. ابعاد و ویژگی‌های مفهومی مشارکت ۲۶۶
۳. جایگاه، اهمیت و ضرورت ۲۶۸
۴. پیش‌فرض‌های مشارکت ۲۷۱
- ۴-۱. اراده انسان‌ها ۲۷۱
- ۴-۲. هویت شهروندی ۲۷۱
- ۴-۳. حاکمیت بر سرنوشت ۲۷۴
- ۴-۴. خلافت الهی انسان ۲۷۴

۲۷۴	۴-۵. نیاز طبیعی.....
۲۷۵	۴-۶. مقتضای عدالت.....
۲۷۶	۴-۷. مقتضای مشورت.....
۲۷۶	۴-۸. امریه معروف و نهی از منکر.....
۲۷۷	۴-۹. مسئولیت متقابل دولت و مردم.....
۲۷۷	۵. عرصه‌های مشارکت.....
۲۷۸	۶. شرایط مشارکت.....
۲۷۸	۶-۱. امکان رقابت سیاسی.....
۲۷۹	۶-۲. تکثر آرا و انظار.....
۲۷۹	۶-۳. آزادی شهروندان.....
۲۷۹	۶-۴. وجود سازوکارهای مناسب.....
۲۸۰	۷. آثار مشارکت.....
۲۸۰	۷-۱. صیانت بخشی.....
۲۸۰	۷-۲. عظمت ملی.....
۲۸۱	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....

فصل چهارم: آیین شهریاری..... ۲۸۳

مقدمه..... ۲۸۵

گفتار اول: قدرت سیاسی..... ۲۸۷

۲۸۷	۱. مفهوم و ماهیت قدرت.....
۲۹۵	۲. نظریه‌های قدرت.....
۲۹۵	۲-۱. نظریه اول: نظریه حاکمیت الهی.....
۲۹۶	۲-۱-۱. فرمانروایی خدایی.....
۲۹۶	۲-۱-۲. فرمانروایی بنا بر گزینش خدا.....
۲۹۷	۲-۱-۳. فرمانروایی بنا به خواست و مشیت خدا.....
۲۹۸	۲-۲. نظریه دوم: نظریه حاکمیت دموکراتیک.....
۲۹۹	۲-۲-۱. نظریه حاکمیت مردم.....
۲۹۹	۲-۲-۲. نظریه حاکمیت ملی.....

۳. انواع قدرت..... ۳۰۲
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری..... ۳۰۶
- گفتار دوم: مشروعیت..... ۳۰۹**
- مقدمه..... ۳۰۹
۱. مفهوم و ماهیت مشروعیت..... ۳۰۹
۲. منبع مشروعیت..... ۳۱۷
۳. حق اعمال حاکمیت..... ۳۱۹
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری..... ۳۲۱
- گفتار سوم: نظم ولایی..... ۳۲۳**
۱. تعریف نظم سیاسی..... ۳۲۳
۲. ضرورت نظم سیاسی..... ۳۲۹
- ۲-۱. ضرورت عقلی نظم سیاسی..... ۳۳۲
- ۲-۲. الزام‌های اعتقادی..... ۳۳۳
۳. گونه‌شناسی حکومت..... ۳۳۴
۴. حکومت اسلامی..... ۳۳۷
۵. حکومت ولایی..... ۳۳۹
۶. ولایت نبوی..... ۳۴۳
۷. ولایت سیاسی ائمه علیهم‌السلام..... ۳۴۵
۸. ولایت فقیه..... ۳۴۸
۹. ویژگی‌های نظم ولایی..... ۳۵۰
- ۹-۱. انسجام درونی..... ۳۵۰
- ۹-۲. ضمانت اجرایی درونی..... ۳۵۱
- ۹-۳. شایستگی‌های برجسته رهبری..... ۳۵۱
- ۹-۴. رعایت مصالح معنوی و واقعی انسان‌ها..... ۳۵۱
۱۰. ساخت قدرت در حکومت اسلامی..... ۳۵۲
- ۱۰-۱. جمهوری اسلامی..... ۳۵۲
- ۱۰-۲. مردم‌سالاری دینی..... ۳۵۳
۱۱. اهداف و کارویژه‌های حکومت اسلامی..... ۳۵۴

- ۳۵۸ ۱۱-۱. اهداف غایی
- ۳۶۰ ۱۱-۲. اهداف میانی
- ۳۶۰ ۱۱-۲-۱. هدف عدالت
- ۳۶۲ ۱۱-۲-۲. تأمین رفاه و امنیت
- ۳۶۳ ۱۱-۲-۳. تعلیم و تربیت
- ۳۶۳ ۱۱-۲-۴. آزادی
- ۳۶۴ ۱۱-۲-۵. برقراری نظم و قانون
- ۳۶۴ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
- ۳۶۷ گفتار چهارم: مردم‌سالاری دینی**
- ۳۶۷ ۱. مفهوم مردم‌سالاری دینی
- ۳۷۱ ۲. پیشینه مردم‌سالاری
- ۳۸۴ ۳. مبانی و اصول مردم‌سالاری دینی
- ۳۸۵ ۳-۱. وجوه اشتراک
- ۳۸۶ ۳-۲. وجوه افتراق
- ۳۸۸ ۴. اصول مردم‌سالاری دینی
- ۳۸۹ ۴-۱. اصل اول: دین‌مداری
- ۳۹۱ ۴-۲. اصل دوم: فضیلت‌محوری
- ۳۹۱ ۴-۳. اصل سوم: رضایت مردم
- ۳۹۳ ۴-۴. اصل چهارم: هدایت‌محوری
- ۳۹۳ ۴-۵. اصل پنجم: حق‌مداری
- ۳۹۴ ۴-۶. اصل ششم: قانون‌محوری
- ۳۹۵ ۴-۷. اصل هفتم: ایمان دینی
- ۳۹۶ ۴-۸. اصل هشتم: انتخاب مردمی
- ۳۹۷ ۴-۹. اصل نهم: آرمان‌گرایی
- ۳۹۸ ۴-۱۰. اصل دهم: تکلیف‌محوری
- ۳۹۹ ۴-۱۱. اصل یازدهم: شایسته‌سالاری
- ۴۰۰ ۴-۱۲. اصل دوازدهم: عدالت‌محوری
- ۴۰۰ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

۴۰۳.....	فصل پنجم: آیین سعادت
۴۰۵.....	مقدمه
۴۰۷.....	گفتار اول: غایت‌گرایی در فلسفه سیاسی
۴۱۳.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۴۱۵.....	گفتار دوم: حیات طیبه
۴۱۸.....	۱. چستی حیات طیبه
۴۱۹.....	۱-۱. حیات طیبه در مقابل حیات نباتی و حیوانی
۴۱۹.....	۱-۲. حیات طیبه، در مقابل حیات مادی دنیا
۴۲۰.....	۲. تعریف حیات طیبه
۴۲۴.....	۳. عناصر و جلوه‌های حیات طیبه یا عالم عندالله
۴۲۸.....	۴. راه‌های نیل به حیات طیبه
۴۳۱.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۴۳۳.....	گفتار سوم: سعادت در فلسفه سیاسی
۴۳۳.....	۱. مفهوم سعادت
۴۳۷.....	۲. عوامل و عناصر سعادت
۴۴۵.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۴۴۷.....	گفتار چهارم: کمال در فلسفه سیاسی
۴۵۲.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۴۵۵.....	گفتار پنجم: فضیلت در فلسفه سیاسی
۴۵۷.....	۱. فضیلت‌های دینی
۴۵۹.....	۲. فضیلت‌های اخلاقی
۴۶۰.....	۳. فضیلت‌های عقلی
۴۶۴.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۴۶۷.....	گفتار ششم: خیر در فلسفه سیاسی
۴۶۷.....	۱. مفهوم خیر
۴۷۰.....	۲. انواع خیر
۴۷۳.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

- خاتمه: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری ۴۷۵
- آیین اجتماع ۴۸۰
- آیین شهروندی ۴۸۳
- آیین شهریاری ۴۸۸
- آیین سعادت ۴۹۳
- کتابنامه ۵۰۱
- فهرست آیات ۵۰۷
- فهرست روایات ۵۱۵
- نمایه ۵۱۷
- نمایه موضوعی ۵۲۳

پیشگفتار

در پرتو پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران، بار دیگر دین و معرفت دینی به‌ویژه تعالیم متعالی اسلامی، به عنوان فکر و فرهنگ متری و نجات‌بخش آدمی، در عرصه حیات انسان معاصر ظاهر شد. تجدید حیات تعالیم و حیانی و ارزش‌های اسلامی از سویی سبب بیداری و خودباوری ملت‌های مسلمان و احیای روح ستم‌ستیزی در آنان شد و از دیگر سو باعث نمایان‌تر شدن سست‌پایگی مسلک‌ها و مکاتب بشری و نظام‌های مبتنی بر آنها شد.

بایستگی تحقیقات دقیق و منسجم، نظریه‌پروری و نوآوری پیرامون زیرساخت‌های اندیشه‌ی دینی و نظامات اجتماعی مبتنی بر آن و ضرورت پرداخت علمی و روزآمد به حوادث واقعه فکری، به فراخور شرایط کنونی و درخور این رستخیز عظیم و نیز لزوم آسیب‌شناسی در حوزه فرهنگ ملی و باورداشت‌های رایج دینی به‌منظور عرضه صحیح و دفاع معقول از اندیشه دینی و زدودن پیرایه‌های موهوم و موهون از ساخت قدسی دین و صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری اقشار تحصیل‌کرده و نسل جوان کشور، تأسیس نهاد علمی - پژوهشی و آموزشی، دانشگاهی و حوزوی محض و کارآمدی را فرض می‌نمود.

بر این اساس «پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی» به عنوان یک نهاد علمی - فکری حسب‌الامر و بر اساس نظر رهبر فرهیخته انقلاب اسلامی

آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) و با تلاش فراوان حجت‌الاسلام والمسلمین علی‌اکبر رشاد در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد.

این پژوهشگاه دارای شخصیتی حقوقی، مستقل و در حکم نهاد عمومی و غیردولتی و غیرانتفاعی است که در قالب چهار پژوهشکده حکمت و دین‌پژوهی، نظام‌های اسلامی، فرهنگ و مطالعات اجتماعی و دانشنامه‌نگاری دینی و همچنین مرکز پژوهش‌های جوان فعالیت می‌کند. پژوهشکده نظام‌های اسلامی، که مشتمل بر پنج گروه اقتصاد، فقه و حقوق، سیاست، اخلاق و مدیریت اسلامی است، به‌طور خاص با مطالعه نظامات اجتماعی، اهداف زیر را تعقیب می‌کند:

۱. کشف و طراحی نظام‌های سیاسی، حقوقی، اقتصادی، اخلاقی و مدیریتی اسلام؛

۲. تحقیق و تبیین عالمانه مبانی و مباحث اساسی نظامات اجتماعی اسلام و ارائه الگوهای کاربردی در قلمرو آن؛

۳. آسیب‌شناسی نظری و کاربردی نظام جمهوری اسلامی ایران و مدد‌رسانی به متولیان امور و بسترسازی برای تحقق کامل‌تر نظام‌های اسلامی؛

۴. تحقیق در باب مسائل مستحدثه به انگیزه گره‌گشایی در زمینه نیازهای نوپیدای فقهی؛

۵. پاسخ‌گویی به شبهات مطرح در باب فقه و نظام‌های سیاسی، حقوقی، اقتصادی، اخلاقی و مدیریتی اسلام؛

۶. شناخت و نقد علمی مکاتب و نظامات معارض.

تحقیق حاضر که نتیجه تلاش علمی محقق ارجمند آقای محسن مهاجرنیا در گروه سیاست پژوهشکده نظام‌های اسلامی است، به موضوع فلسفه سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای می‌پردازد و با رویکردی جامع‌نگر اضلاع پنجگانه آن را در قالب مبادی، مبانی، مسائل و غایات، مورد بررسی علمی قرار می‌دهد. در بخش مبادی بر مباحثی چون مفاهیم اساسی فلسفه سیاسی، چارچوب نظری و روش تحقیق متمرکز شده است. مؤلف محترم با روش پرسشگری سیاسی بر مبنای

تحلیل متن و محتوا، رویکرد نوینی را در تبیین فلسفه سیاسی آیت‌الله خامنه‌ای در پیش گرفته‌اند و در مبانی فلسفه سیاسی اندیشمند، یعنی مبنای هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و فرجام‌شناختی فلسفه سیاسی متفکر، تبیین شده است. نگارنده محترم در بخش مسائل سه مسئله کلان فلسفه سیاسی را که جامع همه مسائل مهم فلسفه سیاسی است، با عنوان آیین اجتماع، آیین شهروندی و آیین شهریاری در قالب مباحثی چون فرد و جامعه، دین و سیاست، قانون، عدالت، امنیت، حقوق شهروندی، کرامت، آزادی، مشارکت عمومی، مشروعیت، قدرت سیاسی، نظام سیاسی، نظم سیاسی و مردم‌سالاری دینی ارائه می‌کنند و در پایان غایات فلسفه سیاسی را با عنوان آیین سعادت در قالب مهم‌ترین مفاهیم غائی در فلسفه سیاسی، یعنی کمال، سعادت، فضیلت، حیات طیبه، خیر در اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای بیان شده است.

در پایان لازم می‌دانیم از دانشور گرامی آقای محسن مهاجرنیا، همچنین ارزیابان محترم آقای سیدسجاد ایزدهی و آقای سیدکاظم سیدباقری و اعضای محترم شورای علمی گروه سیاست که در فرآیند انجام این تحقیق همکاری داشته‌اند، و سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی که مسئولیت آماده‌سازی، انتشار و توزیع آن را بر عهده دارد، کمال تقدیر و تشکر را داریم. در خاتمه امیدواریم نظرات و دیدگاه‌های صائب خوانندگان عزیز و علاقمندان به حوزه فلسفه سیاسی، ما را در اصلاح و تلطیف تحقیق حاضر یاری نماید.

گروه سیاست

پژوهشکده نظام‌های اسلامی